

Konya'da Zaman

– Öztürkçe · 28 Mart 2024

KONYA'DA ZAMAN

Selçuklu'ya başkentlik yapmış, binlerce tarihi esere sahip, kültür, turizm, tarih, dinî yaşantı, edebiyat konularında kendini kabullendirmiş, Belediye çalışmaları, sosyal aktiviteler, yaşanabilir bir kent imajı sergilemiş büyük şehir durumundaki Konya'mız, tarihten gelen bir misyonla görevini yapmaktadır. Konya denilince akla, öncelikle Meram gelir. Tabii mesele sadece Meram'la bitmez. Ardından; Sille, Çatalhöyük, Kilistra... ve akla gelmedik sayısız tarihi ve kültürel zenginliklerle insanı karşılar. Bu zenginliklerde insan kendisini kaybeder. Tarih sahnesinde bir gezinti yapmanın hazzını tadar. Edebiyat ve kültür mirasını görmenin mutluluğunu yaşar.

Konya'yı; büyük mutasavvıf, gönüller sultanı Mevlâna Müzesinden başlayıp, Sultan Selim Camii, tarihi ve kültürel eserlerle dolu Yusuf Ağa kütüphanesi, Şems-i Tebrizi Camii ve Türbesi, Şerafettin Camii, İplikçi Camii, Alaaddin Caddesi, Alaaddin Tepesi, Alaaddin Camiindeki Sultanlar Türbesi, Karatay Medresesi, İnce Minareli Medrese, Kazım Karabekir Caddesi, Zafer, Form, Hoca Hasan Camii, Sadreddin Konevi Camii ve Türbesi, Meram Yeni Yol istikametinden, Meram Eğitim ve Araştırma Hastanesi yanındaki sokak içinde Mevlâna'nın çağdaşı ve müridi Ateş Bâz-ı Veli, Meram Yaka yolu birleşeni arasında Turut, Cemel Ali Camii ve Türbesi, Meram son durakta; birçok çay bahçesi, dinlenme tesisi, orman, yeşilin tonları...

Belediyenin yeniden dizayn etmeye çalıştığı, Konyalıya yaraşır mekanlar... Tavusbaba Camii ve Türbesini... gezerseniz, Konya hakkında bir miktar bilgi sahibi olursunuz. Bir miktar diyorum, çünkü Konya bu değil.

Bir de Konya'yı akşamüstü Akyokuş'tan seyretmeli! Sanki yıldızlar yere dökülmüş, Konya caddelerini süslüyor. Gökyüzü masmavi rengiyle Konya'ya şemsiyelik yapıyor. Üzerine kirlilik, çamur, leke bulaşmasın, kültürüne halel gelmesin, tarihi yok olmasın diye adeta titiyor!

Konya'yı iyi tanımak lazım. Konya deyince; Selçuklu'ya başkentlik yapması dışında her alanda kendini ispat etmenin, bir açık hava müzesi olmanın, bağrında bir bu kadar çok değerli insan barındırmanın mutluluğunu yaşar. Konya'ya: "Belde-i Muhayyere" dedirten mesele bu olsa gerektir.

Konya'mız; Veliler, Peygamberler diyarıdır. Dünya kurulduğundan beri yeryüzüne 124.000 veya 224.000 peygamber gelmiştir. Bunlardan bir kısmının mezarı da Konya'mızdadır. Konya'da yattıkları bilinen Peygamberlerin isimleri ve yattıkları mezarlıkların bir kısmı varlığını korumakta olup, bir kısmının yerleri kesin olarak bilinmemekle birlikte, sadece peygamber isimleri kayıtlara geçmiştir.

Bilinen ve kayıtlara giren birçok peygamber medfundur bu şehirde. Mevlâna'nın Konya'yı tercih edişinde bunun önemi vardır sanırım. Konya'yı bilmek için, meseleleri objektif kriterlerle ele almak yeter de artar bile.

Doğduğum andan itibaren; ekmeğini yediğim, suyunu içtiğim, havasını teneffüs edip, nimetlerinden yararlandığım, kültür, sanat, edebiyat... ziyafetlerinden istifade ettiğim, "Bir başkent her zaman başkenttir" anlayışıyla, her köşesinde kültürün fıskırdığı Konya şehrinde yaşamaktan büyük bir mutluluk duymaktayım.

Konya'da yaşayıp, bu şehrin güzelliklerini yazmamak, tarihinden, kültüründen, edebiyatından, sanatından, milli ve manevi değerlerinden söz etmemek vefasızlık olacaktır. Babam rahmetli; "Konya, medrese şehriydi, ilimde, irfanda, tasavvufta önde giden bir mana kentiydi" derdi.

"Belde-i muhayyere" sözünü de çok duydum. "Gez dünyayı, gör Konya'yı" sözü yaygındır. Konya'nın ziyaretçileri eksik olmuyor. Mevlana'nın, Sadreddin Konevi'nin, Şems-i Tebrizi'nin, birçok peygamber ve velinin bu şehirde medfun oluşu, bütün dünyaya mesajlarını Konya'dan ulaştırmaları sebebiyle bu kent ayrı bir özelliğe sahiptir.

Mevlana türbesi, her zaman dikkatimi çeker. Sadece benim mi? Hayır, tüm dünyanın. Onun ilkelerini, sevgiye, hoşgörüyeye dayalı sözlerini bilmeyen ve bu hususta kendine çeki düzen vermeyen yok gibidir.

Konya'ya ve Mevlana'ya gönül verenlerden bir tanesi;

Fransız aristokrat bir aileden gelen 1909 doğumlu Eva de Vitray-Meyerovitch (Eva dö Vitre-Meyeroviç) hukuk ve felsefe eğitimi aldıktan sonra, felsefe doktorası yaptı. Çalışmalarını edebiyat, felsefe ve tasavvuf konuları üzerinde yoğunlaştırdı. Fransa'nın dünya çapında saygın bilim ve araştırma kurumu olan İlmî Araştırmalar Millî Merkezi (CNRS) üyesi olarak bu müessesede yöneticilik ve uzmanlık yaptı. Mevlâna ile İkbâl'in hemen hemen bütün eserlerini Fransızcaya çevirdi. Gerek bu önemli tercümeleri gerekse yaptığı salon ve radyo konuşmalarıyla çok sayıda Fransız aydınının İslam'a ısınmasına ve pek çok kişinin de Müslüman olmasına vesile oldu.

Sorbonne ve Ezher Üniversiteleri dâhil, dünyanın birçok ülkesindeki üniversitelerde dersler ve konferanslar verdi. Telif ve tercüme olarak kırk kadar esere imza attı. Mevlânâ'yı mürşidi olarak gördü. Türkiye'yi ve insanımızı çok sevdi. Eva de Vitray-Meyerovitch, Müslüman olduktan sonraki adıyla Havva Hanımefendi, 24 Temmuz 1999'da rahmet-i Rahmân'a kavuştu. Vasiyeti üzerine naaşı daha sonra Konya'ya getirildi ve Hz. Mevlânâ'nın türbesine yakın Üçler Mezarlığı'na defnedildi.

“Gel, ne olursan ol, yine gel...” sözleri her ne kadar Mevlana’ya ait olmasa da, güzel, gönüllere etki eden bir dost gibidir. Bu söze uyarak Konya’yı mesken tutanların sayısı çoktur.

Bendeniz bunlara; “Dilârâ” diyorum.

“KONYA’DA ZAMAN” çalışmamı yaparken, insanlar benim Konya’daki yaşamımı değil, Konya’nın; dini atmosferini, kültüre katkısını, edebi güzelliğini, bayramlardaki manevi havayı, bu şehre has olan, “Şivlilik” geleneğini, “ferkab” uygulamasını, Üç aylara hazırlık çalışmalarını, Ramazan gecelerini, teravihlerdeki cemaat coşkusu, hatim ve mukabele anlayışını, Bayramlaşmayı, Komşu ziyaretlerini, hastaları ihmal etmemeyi, kardeşlik duygularını, İslamî hassasiyetin Konya’daki tezahürünü, Selçuklunun başkenti olması münasebetiyle Medreselerini, ilim ve irfan ehlini, bugün ayakta olmayan tarihi eserleri, kaybolmuş meslekleri, Konya hatıralarını, ...anlatacağız.

Çocukluğumun Konya’sındaki ulaşımı, ulaşım araçlarını, kaybolan “mahalle Bakkalı ve zimem defterini”, Kart postal satıcılarını, ...ele alacağız.

Bağ bozumu, pekmez kaynatma, imece usulü yardımlaşmayı, kadınlar pazarını, Üzüm pazarını, Amele pazarını, Söylemez’i, Ateşbâz-ı Veli’yi, Tavus baba’yı, Pisili Sultan’ı, Hacı Veyiszade’yi ve konya’nın diğer mana erlerini dile getireceğiz.

“KONYA’DA ZAMAN”; bu kutsal şehirde yaşadığımız sürece şahit olduklarım, birebir görüşüp konuştuklarım, sohbetlerinden istifade ettiğim gönül dostlarını anlatır. Tasavvuf erlerine kapı aralar.